

Serviciul sanitar antiepidemic Baia Mare (Conducător: Dr. I. Stoica)

CONSIDERAȚIUNI EPIDEMIOLOGICE ASUPRA LEPTOSPIROZELOR IN REGIUNEA BAIJA MARE

Stoica I., Ceaușu E., Cresco T., Benedek C., Agache V., Pop I.

Existența leptospirozelor în regiunea noastră, a fost semnalată pentru prima dată în iunie 1954.

Cu această ocazie, medicii au făcut cunoștință cu aspectele clinice ale bolii, așa încît în anul următor a fost posibilă descoperirea unui număr mai mare de îmbolnăviri.

Avem convingerea că această boală a existat în regiunea noastră și în anii precedenți. În vara anului 1951, într-o comună a izbucnit o epidemie de aproximativ 30 de îmbolnăviri acute, febrile, cu durată de cîteva zile, în care primele cazuri au fost suspectate de febră tifoidă și etichetate ulterior ca gripă. Unitățile spitalicești ne-au relatat că au avut în tratament bolnavi febrili, unii cu reacție meningee a cărei etiologie o socoteau gripală.

Primele cazuri diagnosticate clinic leptospiroză și confirmate ulterior prin control serologic (Inst. Dr. Cantacuzino București) au fost în iunie 1954. Pînă în septembrie același an, au fost internați în orașul Baia Mare și confirmați ca atare, un număr de 17 bolnavi, aparținînd raioanelor agricole din jur.

Cazurile internate au provenit din 12 comune diferite.

Ca tipuri de leptospire au fost: leptospira 396 8 cazuri; leptospira canicola 4 cazuri; leptospira pomona 5 cazuri.

În anul 1955, au fost înregistrate 196 de cazuri, aparținînd la 6 raioane.

Dintre acestea, un număr de 170 de bolnavi au fost internați în spitale și confirmați clinic și serologic. Restul cazurilor a fost tratat în staționarele rurale sau la domiciliu, diagnosticul fiind precizat pe baze clinice, epidemiologice și de laborator (controlul serologic în convalescență).

Deci, în decursul celor 2 ani, s-a înregistrat un număr de 213 cazuri, dintre care numai 108 apărute în 2 focare. Celelalte cazuri se repartizează în mod disperstat pe suprafața celor 6 raioane amintite.

Constatăm că, în raioanele de munte, incidența cazurilor este foarte mică. Excepție face o comună, unde condițiile locale și epizootia premergătoare au favorizat izbucnirea epidemiei.

În celelalte raioane, cazurile au apărut în localitățile vecine cu riul Someș, cu afluenții acestuia sau cu unele bălți folosite de populația respectivă.

Au apărut de asemenea, cazuri și în regiunile deluroase, îndepărtate de ape, unde îmbolnăvirile ar putea fi puse pe seama rozătoarelor, al căror număr era mult crescut în cursul verii, după cum ne-a relatat populația localităților respective.

Primele cazuri sporadice apar în lunile de primăvară (aprilie—mai, reprezentînd 1% din total), se accentuează ușor în luna iunie (3% din total), urmează o creștere bruscă și masivă în luna iulie (35%) cu

un maximum în luna august (43%) după care incidența scade simțitor în septembrie, mergînd aproape pînă la dispariție în luna următoare.

Statistica aceasta cuprinde cazurile aparținînd celor 2 epidemii citate.

Această concentrare maximă a cazurilor în lunile de vară, dovedește caracterul strict sezonier al bolii în regiunea noastră.

În repartitia pe sexe, constatam o predominanță marcată a sexului masculin (74%) asupra celui feminin (26%).

Acest lucru își are probabil explicația în faptul că bărbații sînt mai strîns legați de munca cîmpului și creșterea animalelor decît femeile.

Repartitia cazurilor pe grupe de vîrstă arată o predominanță la grupele de vîrstă între 15—30 ani, urmată de grupele între 7—14 ani. Aci se includ și cele două epidemii mai mari, în care îmbolnăvirile s-au produs în urma scaldatului.

Trecînd la profesie, constatăm că majoritatea cazurilor provin dintre agricultorii (65,8% după cum se vede din tabelul de mai jos); urmează școlarii din mediul rural (24,1%), muncitorii din gospodăriile de stat (3,5%), 1 funcționar rural (0,4%), 2 pastori (0,8%) și copii sub 6 ani (4,2%).

În ceea ce privește repartitia cazurilor pe tipuri serologice, majoritatea (64%) aparțin leptospirei 396, urmează leptospira canicola cu 18%, leptospira pomona cu 15%, leptospira icterohemoragică cu 2% și leptospira griptifoza cu 1%.

Facem rezerva faptului că la cele mai multe cazuri s-a făcut un singur control serologic, așa încît nu s-a urmărit o evoluție dinamică a titrului de anticorpi specifici.

Vom face o descriere sumară a celor 2 focare epidemice mai importante, apărute în regiunea noastră.

1. Într-una din comune a apărut în perioada iulie—septembrie, o epidemie de leptospiroză, totalizînd 66 de cazuri. Situația într-o regiune de munte, această comună este delimitată de riul Tisa și de un lanț de munți. Teritoriul ei este străbătut de un râu care poartă același nume, iar în timpul ploios în această regiune se formează nenumărate pîraie.

Populația în majoritate se ocupă cu agricultura și cu creșterea vitelor. Timpul ploios din vara anului 1955, a favorizat formarea de nenumărate bălți.

Cazurile de boală au început să apară în cursul lunii iulie îmbrăcînd un aspect pseudo-gripal, manifestat prin febră ridicată, cefalee, dureri musculare, lăsînd ulterior o astenie marcată. La început au fost afectați copiii, în majoritate de vîrstă școlară și apoi boala a cuprins și pe adulți. Concomitent au apărut 2 cazuri de paralizie la copii și s-a pus întrebarea dacă nu ar fi vorba de o epidemie de gripă, care să fi dat manifestări nervoase. Laboratorul raional a executat reacția Hirst la bolnavii din localitate, obținînd titruri variabile, dar neconcludente. Este solicitat Institutul de igienă din Cluj și Institutul de inframicrobiologie din București, care urmîrind dinamica anticorpilor gripali, exclud posibilitatea gripei și presupun o maladie Coxsachie sau leptospiroză. Probele de sînge trimise Institutului Cantacuzino, confirmă existența leptospirei în toate cazurile. Atunci a început studierea tuturor cazurilor anterioare, cît și a celor prezente. Laboratorul de igienă raional reușește să izoleze de la cobaii inoculați cu sînge de la bolnavi, 4 tulpini de leptospire, care s-au dovedit apoi a fi leptospira 396.

Cazurile au apărut în majoritatea lor în lunile iulie—august la grupe de vîrstă tinere, fiind grupate în 7 focare, situate de-a lungul rîului respectiv. Ancheta epidemiologică făcută a arătat că în lunile mai, iunie, iulie, a existat în comuna respectivă o epizootie la turma de porci a satului. Porcii prezentau febră, inapetență, vărsături, cu mortalitate ridicată la cei tineri. Medicul veterinar nu a putut încadra boala respectivă. Menționăm faptul că turma de porci păștea în amonte de rîu și că porcii care nu au fost în turmă nu au făcut boala.

Pentru a întări supoziția noastră, s-a recoltat sînge de la animalele bolnave sau foarte bolnave, controlul efectuîndu-se de către Institutul Cantacuzino și s-au obținut următoarele rezultate pozitive pentru leptospira 396: porcii în procentaj de 67%, caii 10%, vitele mari 16%, cîinii 7%.

Din cele de mai sus concludem că epidemia a fost declanșată de epizootia existentă printre porcine. În ceea ce privește calea de transmitere, o socotim că a fost reprezentată de apa rîului, și a pîraielor confluente, infectate de turma satului. Aceste ape au fost folosite pentru scaldat, mai ales de

copii, pentru nevoi casnice și în parte și pentru băut. De asemenea contactul direct cu animalele bolnave a putut determina apariția cazurilor de boală mai ales la adulți.

11. Într-o altă comună a existat o epidemie asemănătoare celei precedente, care a totalizat 42 de cazuri în lunile iulie—septembrie. Comuna este situată într-o regiune de câmpie, avînd pe raza ei 4 lacuri mari dintre care unul în centrul comunei și 3 periferice. În partea de sud-vest a acestei comune, trece un riu, care alimentează în parte lacurile. Populația se ocupă în totalitate cu agricultura. Starea igienică a localității este destul de bună, populația se aprovizionează cu apă potabilă din fîntîni construite cu ghizduri de beton și acoperite; gunoaietele menajere și de la animale sînt depozitate cu platforme la periferia comunei. În timpul verii, anotimpul a fost mai mult ploios, ceea ce a favorizat revărsarea rîului și constituirea de numeroase bălți în comună.

Boala a apărut și aici la început la copiii de vîrstă școlară, cazurile p.ime fiind diagnosticate drept meningite virotice, întrucît în complexul simptomatic predominau semnele meningeale. Ulterior, epidemia a cuprins și populația de vîrstă adultă. Cazurile de boală extinzîndu-se, s-a făcut cercetarea anticorpilor specifici, care a dat rezultate pozitive, la titruri mari pentru leptospira 396.

Ancheta epidemiologică a arătat că în comuna respectivă, a existat în anul 1953, o epizootie la porcine, care a fost etichetată retrospectiv, ca leptospiroză.

Și în această localitate, epidemia de leptospiroză din vara anului 1955 a fost precedată de o epizootie la porcine, apărută în luna iunie și care a fost etichetată de organele veterinare, drept pestă porcină (avînd o mortalitate mare).

Porcii foloseau pentru scăldat apa lacurilor și a bălților, în care făceau baie și copiii. În acest fel considerăm că a fost posibilă transmiterea bolii de la animale la om. Controlul serologic făcut de Institutul Cantacuzino din București, la 20 de porci bolnavi, a dat rezultate pozitive în titruri mari, pentru leptospira 396.

În altă localitate de câmpie, a izbucnit în luna februarie 1955, o epizootie la un număr de 180 de porcine tinere, care aparțineau unei crescătorii de porci așezată la perife-

ria comunei. Serviciul veterinar sesizîndu-se de mortalitatea crescută și de aspectul clinic atipic pentru pesta porcină (apariția unui icter evident) s-a gîndit la probabilitatea unei leptospiroze, fapt dovedit ulterior, prin rezultatele examenului de laborator, care au fost pozitive pentru leptospira ictero-hemoragică.

Epizootia a fost precedată de o inundație a pîriului din imediata vecinătate a crescătoriei, este de remarcat că boala a apărut numai la animalele adăpostite în grajdurile inundate.

Cercetările ulterioare au arătat un număr de îmbolnăviri concomitente și la îngrijitorii respectivi, dar care nu au putut fi urmăriți, fiind transferați în alte localități.

Pentru celelalte localități din regiune, cu un număr de îmbolnăviri mai reduse, nu s-a făcut o cercetare sistematică a rezervorului de germeni, desigur că și aici intră în discuție în primul rînd porcul și în al doilea rînd ciinele, dacă luăm în considerare aspectul clinic al bolnavilor în spital și rezultatele seroaglutinărilor.

Pentru regiunile deluroase, am arătat creșterea neobișnuit de mare a numărului de rozătoare sălbatice mici, fapt relevant de populație.

În ultimii ani, se semnaleză în ținuturile de șes ale regiunii noastre apariția unui rozător amfibiu (denumit bizam) migrat din Cehoslovacia și care populează rîurile și bălțile. Prezența acestui animal în focarele de leptospiroză apărute pînă în prezent, constituie o problemă de cercetat în ceea ce privește posibilitatea de a fi un rezervor de germeni.

În ceea ce privește căile de transmisie, considerăm apa drept factorul cel mai important. Fledază pentru această ipoteză, așezarea topografică a majorității cazurilor, în apropierea rîurilor și a bălților. Această supoziție a fost întărită cu ocazia epidemiilor și epizootiilor citate.

Pentru regiunile deluroase, socotim posibilă transmisia prin solul infectat cu dejecte, sau contactul direct al omului cu animalul bolnav (domestic sau sălbatic).

Concluzii :

În regiunea noastră, leptospirozele produc un număr însemnat de îmbolnăviri, ducînd la o pierdere temporară a capacității de muncă a populației agricole, în timpul verii.

Boala se prezintă sub formă de endemo-epidemie în majoritatea raioanelor din regiune (mai ales în raioanele de șes, în vecinătatea riurilor și bălților).

Boala afectează în special grupele de vîrstă tînără.

Rezervorul de germeni îl constituie mai ales animalele domestice (porci, ciini) precum și rozătoarele.

Calea de transmisie o constituie în pri-

mul rind apa infectată și apoi solul infectat.

Boala se constată mai frecvent la bărbați. Tipul predominant de leptospiroză, în regiunea noastră, îl constituie leptospira 396 (cu un procent de 64%) urmat de canicola 18%, pomona 15%, etc.

Nu am observat îmbolnăviri de contact intrafamiliar.

Epidemiile cu un număr mai mare de îmbolnăviri au fost precedate de epizootii.